

VIA LUCIS – Cestou světla

Sté výročí narození Stanislava Libenského (1921–2002) mapuje nová výstava v Uměleckoprůmyslovém muzeu. Je pojata jako hold tomuto světově uznávanému umělci, který posunul československé umělecké sklářství do nejvyšších dimenzí. Muzeum tentokrát z obsáhlého odkazu Stanislava Libenského představuje jeho práce pro sakrální architekturu. Neodmyslitelnou souputnicí mu byla po roce 1950 Jaroslava Brychtová, která se podílela i na většině těchto zakázek. Díla, která se stala součástí sakrálních prostor, a která společně vytvořili mezi lety 1964–2003, tvoří vrchol jejich společné tvorby.

Prostor, který architekt výstavy Dušan Seidl pojal jako napodobení interiéru kaple či chrámu, vyzývá k tichému pozorování a rozjímání nad účinkem viděného. Název VIA LUCIS evokuje titul známého díla Jana Amose Komenského – Cestou světla. Světlo je symbolem cesty k víře. Je ale také prvkem, který je pro architekturu sakrálních prostor i její samotný smysl určující, podobně jako pro uměleckou tvorbu užívající sklo. Toho si byla dvojice autorů – uměleckých sklářů – plně vědoma.

Výstavní celek je postaven na řadě Libenského návrhů a studií, maleb i kreseb, které určovaly charakter budoucího sklářského díla: Studie v tomto případě nejsou jen přípravnou fází, ale samostatným uměleckým dílem. Vyzdvihují osobní vklad Libenského do spolupráce s Brychtovou. Jejich převod do výsledné trojrozměrné podoby zajišťovala často Jaroslava Brychtová, sama nebo s týmem dilenských mistrů ve sklárně v Pelechově u Železného Brodu. Dominantu výstavy tvoří Libenského návrhy pro Svato-václavskou kapli ve svatovítské katedrále,

Okna podle návrhu Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové v Brně na Špilberku

Jaroslava Brychtová a Stanislav Libenský

kteří získalo Uměleckoprůmyslové muzeum nedávno do svých sbírek. Jak vznikal návrh na tato dvě rozměrná okna v měřítku 1 : 1 (realizace 1964–1968), dokládá i archivní fotografie. Vidíme na ní Libenského na štafích a dozvídáme se, že si kvůli práci na této zakázce musel nechat o patro zvýšit svůj ateliér. Libenského a Brychtové přístup k jednotlivým prostorům můžeme porovnat i na návrzích pro kapli v Horšovském Týně (1988) nebo osmi oken kaple na brněnském Špilberku (2001–2003). Této realizace se umělec již nedožil, Jaroslava Brychtová ji dokončila sama. Všechny tyto práce jsou svěbytným, neortodoxním přístupem obou zcela ojedinělé, dvojice při nich využila unikátně i novou technologii, stavovaný skleněný reliéf.

Práce s novými technologiemi, do té doby nevidané postupy a invence hraničící s genialitou ostatně charakterizují přínos Libenského i Brychtové pro umělecké sklářství vůbec. Jejich společné výstavní realizace na světových výstavách Expo Brusel (1958), Montreal (1967) nebo v Ósace (1970) uváděly v úžas jak odbornou veřejnost, tak návštěvníky. Stěžejní význam měla tato dvojice i pro novou generaci sklářů, které oba vychovali při svém působení na VŠUP i dalších uměleckých školách či v praxi.

Aktuální pražská výstava přibližuje méně známou část tvorby obou umělců, spojení experimentálního sklářského díla s rekonstrukcemi významných historických prostor. Výstavu ale doplňuje i několik prací jiného rázu – a to autorské komorní plastiky, doma i ve světě nespočetněkrát vystavované a oceňované. Věvodí jim působivý

Návrhy oken pro katedrálu sv. Víta

mohutný reliéf *Srdce*, tavené, broušené a leštěné sklo ve formě na kovovém soklu, ukazující souvislost s pozdějšími sakrálními pracemi. Jsou tu i další fotografie Libenského a Brychtové, pořízené přímo v prostředí chrámů, které dotvářejí celkovou atmosféru výstavy.

PLEJÁDY SKLA 1947–2019

To je název dlouhodobé expozice v Uměleckoprůmyslovém muzeu, která se nachází na stejném poschodí. Výstava VIA LUCIS k ní tvoří aktuální doplněk. Expozice představuje část světové proslulé sbír-

ky skla, kterou UPM vlastní, vztahující se k druhé polovině 20. a začátku 21. století. Jde o tzv. autorské sklo, tvorbu, která není určená k masové ani manu-fakturní výrobě a vzniká v jediném artefaktu, případně o tzv. konceptuální design, kdy vzniká pouze náčrtné přiblížení, čím a v jaké době tyto exkluzivní práce iniciovaly vývoj autorského skla ve světě.

Najdeme zde i velké skleněné plastiky navržené do konkrétních interiérů pro světové výstavy Expo, které zejména české sklo proslavily. Výběr klíčových děl z různých desetiletí doprovázejí vysvětlující texty. Jsou to dva sály zhmožňující v desítkách vystavených prací tak abstraktní pojmy jako je krása, estetika, úžas, fantazie. A tyto kategorie se spojují s objevností v použité technologii i provedení. I zde se několikrát setkáme s díly dvojice Libenský – Brychtová, ale seznámíme se s uměním desítek dalších českých uměleckých sklářů, jejich současníků i následovníků téměř až po dnešek.

VIA LUCIS i *Plejády skla dlouhodobě* v 6. patře budovy Uměleckoprůmyslového muzea, 17. listopadu 2

Martina Fialková

Aukce umění Adolf Loos Apartment and Gallery v nové výstavní síni Expo 58 ART

V nové výstavní síni **Expo 58 ART** se v sobotu **27. listopadu 2021 od 14 hodin** uskuteční prestižní aukce uměleckých děl, kterou pořádá renomovaná česká aukční síň **Adolf Loos Apartment and Gallery**. Aukční síň se specializuje na prodej kvalitních obrazů a plastik významných českých a zahraničních umělců. Společnost klade důraz především na pravost všech nabízených děl, které pečlivě prověřuje a konzultuje s uznávanými českými i zahraničními odborníky. **Jako jediná aukční síň v České republice poskytuje doživotní záruku pravosti prodávaných uměleckých předmětů.**

Návštěvníci budou mít možnost shlédnout exponáty v rámci předaukční výstavy ve výstavní síni Expo 58 ART do 26. listopadu, vždy od 10 do 18 hodin a to i včetně soboty, nedělí a svátků. V sobotu 27. listopadu bude výstava přístupná až do konání aukce tedy od 10 do 13:30 hodin.

V aukci **bude nabídnut ikonický obraz Toyen** s názvem *Serenáda, 1924–1925*. Dílo bylo naposledy představeno na výstavě roku 1926 v Paříži. **Jedná se o vůbec největší objev letošního roku v oblasti umění.** Vyvolávací cena je 10 000 000 Kč.

Umění představuje významné surrealistické malířky, sochařky, návrhářky a první dámy světového surrealistického hnutí Meret Oppenheim. Vyvolávací cena je 8 000 000 Kč.

František Kupka je zastoupen obrazem *Na běhu Marny* z roku 1895, který je vynikající ukázkou malířovy rané tvorby. Vyvolávací cena je 3 800 000 Kč.

Jan Preisler bude reprezentován v aukci mistrovským komorním dílem *Milenci v lese* z roku 1906, které pochází ze slavné sbírky známých sběratelů Duškových. Vyvolávací cena bude 2 000 000 Kč.

Sbírka obrazů bratří Dušků byla v minulosti označována za nejkrásnější soukromou obrazárnu českých malířů 19. a počátků 20. století. Z této sbírky se v aukci rovněž objeví díla **Antonína Chittussiho, Bedřicha Havránka, Josefa Navrátila** či **Antonína Slavička**.

Toyen, Serenáda, 1924–1925

Josef Šíma bude zastoupen vynikajícím obrazem *Krajina*, 1957, který byl vystaven v prestižní galerii Paul Facchetti Paris. Vyvolávací cena je 1 400 000 Kč. Další Šímův brilantně provedený obraz *Studené slunce (New York)* z roku 1965 startuje na 950 000 Kč.

Dalším „highlightem“ aukce bude dílo **Miloše Jiráčka** s názvem *Návěsta (Trojportrét mladých přítelek Milady Vrchlické, Kláry Heyrovské a Zdeňky Reinsbergové)*. Vyvolávací cena je 780 000 Kč.

Sochařství reprezentují práce **Jana Štursy, Olbrama Zoubka** a **Ladislava Živra**. V aukci se bude rovněž dražít dílo tzv. bubliny od současného umělce **Jiřího George Dokoupila**.

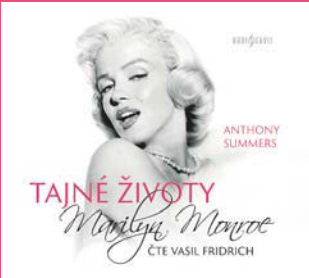
Atraktivní položky budou také práce od **Jiřího Koláře** a **Běly Kolářové**, pocházející přímo z jejich rodinné sbírky.

Pozornost sběratelů nepochybně přitáhne i další skvělá díla od Zdeňky Škory, Ludka Marolda, Antonína Hudečka, Julia Mařáka, Karla Špillara, Františka Tichého, Emila Filly, Oldřicha Blažička, Františka Ženišky, Jana Zrzavého, Adolfa Borna, Bedřicha Feigla, Adrieny Šimotové, Květy a Jitky Válové, Jiřího Hilmara, Joana Miró, Vladimíra Boudníka, Magdalény Jetelové, Křištofa Kintery a dalších.

Aukce: sobota 27. listopadu od 14.00
Místo: Výstavní síň Expo 58 ART, Letenské sady 1500/80, Praha 7

Aukční katalog najdete na www.aloos.cz –PR–

Biografie jedné z nejslavnějších hvězd 20. století přináší řadu nových svědectví

www.radioteka.cz

Letmá studie cestujících MHD

Po ránu je v metru klid. Lidí spousty, ale všichni ještě tak trochu pospávají, rozjímají o tom, co mají dnes na programu, jak bude v práci, co ve škole. Tiše posedávají či postávají, zcela automaticky přecházejí k těm správným dveřím, aby byli co nejdříve u těch správných schodů a tunelů ke správným východům. Letmým pohledem přes vagony jsou vidět orouskované hlavy hledící „do nikam“.

Opoledne je to jiné. Cestující jsou zcela probrání pracovním procesem. Někteří hovoří s kolegy, mladší žertují se spolužáky. Přes roušky to není ono, ale dá se. Většina však zírá do svých chytrých mobilních telefonů a zkoumá všechno možné: co se děje nového, co píše denní tisk, co píší známí na svých profilech na sociálních sítích, kam je kdo zve večer. Letmým pohledem jasně převažují orouskované hlavy skloněné do klína k blížícím displejům.

Později večer se situace opět mění. Všichni jsou plni života, věnují se svým spolecestujícím, roušky již často bývají nejen „na půl žerdi“, někdy i zcela stažené. Vagony jsou plné halasu, mobily jsou schované v kapsách.

Pozdní spoje jsou pak naplněny lidmi již nehalasícími. Buď proto, že se vyhalasili v hospodách a jsou již dost unaveni na cokoli jiného, než dorazit domů a padnout do postele nebo proto, že mají za sebou náročný emotivní zážitek z divadla, kina či koncertu. Nebo naopak: právě míří na noční „šichtu“. Takže jsou na tom jako ti, které jsem zmínil v prvním odstavci. Jistě je jen to, že mobilní přístroje jsou z větší části pozapomenuty po kapsách, stejně jako stále povinné roušky.

Že to vypadá jinak v obdobných hodinách i v ostatních prostředcích městské hromadné dopravy je nasnadě.

K napsání této „letmé studie cestujících MHD“ mě nevedl ani tak fakt, jak někteří kašlou na nařízení ohledně prevence epidemie (i když to rozhodně neschvaluji), ale spíše ten zvláštní pohled na skloněné hlavy k mobilům.

Dříve to bylo tak jiné. Mobil se kontroloval, jen když pípla nějaká SMS nebo když se výjimečně nějaká SMS psala. Ona taky tehdy jedna SMS stála dost korun, takže strávit jejich psaním cestu do práce by přišlo skutečně drahé. Spíše se šustilo černobílými novinami (dnes již jsou všechny barevné), časopisy a především stránkami knížek. Ti mladší pak poslouchali walkmany (dnes poslouchají své mobily a ještě do nich datluji ty SMS nebo využívají jiné „chaty“).

Inu, starým dobrým kamelotům u vchodu do metra odzvonilo. A krásným papírovým nosičům denních informací v ruce každého cestujícího rovněž.

Ondřej Sedláček

PŘIPOMEŇME SI V LISTOPADU

- 1. 11. 1781 císařský patent zrušil nevolnictví – **240 let**
- 1. 11. 1861 v úřadech a ústavech pražské obce byla zavedena čeština jako úřední jazyk – **160 let**
- 3. 11. 1926 * Mikuláš Medek, malíř, grafik, ilustrátor a básník († 23. 8. 1974) – **95 let**
- 5. 11. 1921 zahájilo činnost Divadlo na Fildovačce, v roce 1978 bylo z havarijních důvodů uzavřeno, opět otevřeno v roce 1998 – **100 let**
- 7. 11. 1811 * Karel Jaromír Erben, spisovatel († 21. 11. 1870) – **210 let**
- 8. 11. 1841 * Jan Otto, český knihkupec a nakladatel († 29. 5. 1916) – **180 let**
- 14. 11. 1901 * Cyril Bouda, malíř a grafik († 29. 8. 1984) – **120 let**
- 15. 11. 1916 † František Ženišek, malíř (* 25. 5. 1849) – **105 let**
- 24. 11. 1571 † Jan Blahoslav, humanista a národní buditel (* 20. 2. 1523) – **450 let**
- 27. 11. 1876 * Viktor Kaplan, rakouský technik († 23. 8. 1934) – **145 let**
- 28. 11. 1851 † Vincenc Priessnitz, zakladatel moderního způsobu vodo-léčby (* 4. 10. 1799) – **170 let**
- 28. 11. 1901 * Václav Vojtěch, polárník a cestovatel, který 27. 1. 1929 stanul jako první Čech na půdě Antarktidy († 6. 8. 1932) – **120 let**

Vojtěch Merunka – mezi slovanskými jazyky

Vojtěch Merunka je vysokoškolský učitel, odborník v oblasti softwarového inženýrství, matematického modelování a objektově orientovaného programování, autor mnoha odborných publikací. Před a za jménem má tituly doc. Ing. a Ph.D. Přednáší na ČZU a také ČVUT v Praze. Kromě toho je ale také od roku 2015 předsedou Slovanské unie a jeho hlubokým zájmem jsou dějiny a jazyky slovanských národů, hned několika z nich se domluví. A nejen to. Sám je autorem a propagátorem mezislovanštiny, pro všechny Slovany srozumitelného pomocného jazyka. Tato řeč našla své uplatnění ve filmu Nabarvené ptáče režiséra Václava Marhoula. Rozprávět s ním na jakékoli z těchto témat je požitek: Charakterizuje jej i osobní krédo (vypůjčené od Abrahama Lincolna a Alana Kaye): *Nejlepší způsob předpovídání budoucnosti je vynalézat ji.*

Věnujete se softwarovému inženýrství a matematickému modelování. To jsou obory, jejichž obsah si mnozí nedovedeme moc představit. Zkuste je prosím přiblížit. Lidé si někdy myslí, že my od počítačů jsme skupinka nějakých bláznů, na rozdíl od všech normálních lidí. Ale softwarové inženýrství je běžnou součástí tohoto světa. Je to tvorba počítačových programů a databází. A bez toho by tato společnost dávno nemohla fungovat. Psali jsme si e-mail, hovoříme po Skype.

Naše civilizace plus minus 6 000 let používá písmo. A to už je vlastně informatika. Před tímto vynálezem se lidé museli sejit u ohně a informace, které vzešly z rodové rady, se předávaly jen ústně. Člověk si musel vše pamatovat ve své hlavě. Až vynálezem písma dostal víc paměti. Informace bylo možné zapsat, nebylo nutné si vše pamatovat. Kdo uměl číst, mohl si informace vyměňovat s dalšími, kteří také uměli číst.

A počítače, to je logický vývoj civilizačního úsilí za mnoho století. Lidé se snažili o jejich sestrojení již od starověku. Možná jste viděla ten starořecký mechanický „počítač“ z Antikythery. Pracoval na podobném principu jako dřívější staré pokladny v obchodech, které počítaly a násobily pomocí ozubených koleček. Počátkem 19. století v Anglii už byl sestrojen Charlesem Babbagem první programovatelný mechanický počítač. Dosud se občas objevuje i v různých vědeckofantastických filmech. To jsme to vzali od lesa.

Chci vysvětlit, že vynález počítače je vlastně už druhou informatickou revolucí – tou první byl vynález písma. A my nyní máme stroje, které si nejen zapamatovávají informaci mimo lidskou hlavu, ale také ji zpracovávají. Umí vybrat, setřít, odvodit. Dnes takto zpracováváme

me ohromná množství informací. A pak je tu takzvaná umělá inteligence, která může mít vlastní sebeuvědomění. Jenže to já slyším od mládí, že roboti a umělá inteligence tu budou od dvaceti let a pořád jsem se nedočkal. Ale to by bylo na dlouhé povídkání.

Určitě si vše lépe představíme na konkrétních projektech, na kterých pracujete.

Máme aktuálně dva zajímavé týmové projekty. Jedním je mezinárodní informační systém biologických odpadů. Protože to, co se někde vyhazuje, tak jinde může být vzácnou surovinou, ze které lze něco vyrobit. Jenže ty firmy a lidé na různých místech na světě o sobě musí vědět. Systém je navzájem propojí a řekne, kdo kolik čeho má a jak se to dá využít. Zde má informace obrovskou cenu. Také to pomůže bezuhlíkové ekonomice.

A ten druhý projekt?

Jsem členem týmu, který chce využít drony na pomoc při různých havarijních situacích. Požárech, záplavách, haváriích, kdy na dané místo nemůže člověk, protože je to nebezpečné, taky docela užitečné.

Jste také zakladatelem a duchovním otcem mezinárodní konference s názvem Objekty pořádané už od roku 1995. Co taková konference řeší?

Konference je dnes už pod patronací mezinárodní Asociace pro informační systémy a má jiný název. Koná se různě po světě. Jen teď jsme kvůli covidu seděli doma na on-line. A co děláme? Svět podnikového řízení spojujeme se světem počítačů. Tyto dva světy si navzájem potřebují rozumět, ale každý je úplně jiný. Například taková automobilka má mnoho závodů, logistika je složitá, různí dodavatelé musí poskytovat informace, aby se vše propojilo a pak smontovalo na jednom místě v da-

ném čase. Jenže: softwaroví inženýři umějí dělat programy, ale nerozumějí té výrobě. A ti, kdo dobře rozumějí výrobě, to zase neumí vysvětlit tak, abychom jim podle toho mohli udělat užitečné programy. Softwarové inženýrství je právě o tom, aby se tyto lidé mohli mezi sebou domluvit, a experti na obchod a výrobu se nemuseli učit programování a programátoři zase naopak. Stavíme mosty mezi světem businessu a světem softwaru.

Je to dobře, že se nám sem tolik plete ta angličtina?

Já jsem slovanský patriot, strašně mne štve, že naše instituce a kompetentní lidé se vykašlali na vývoj češtiny v tomto směru. Poslední slovník výpočetní techniky je zoufale zastaralý. A já pak musím poslouchat na fakultě studenty, jak obhajují své práce napůl anglicky. Oni to považují za důkaz své specializace a schopnosti, ale mne z toho může vzít das.

Představte si například Slovinko: Malý národ, ale velmi vyspělá země, starší se o svůj jazyk, mají nové výrazy. Také jiní se starají. Tam, kdyby student obhajoval diplomku poloanglicky, tak by to neprošlo. Účastním se obhajob, takže to vím z vlastní zkušenosti. Mám dojem, že takové to se-

beponižování, že čeština je zbytečně složitý jazyk, a že v ní něco nejde říct – to vidím jenom u nás.

Na téma slovanských jazyků bychom se, jak zjišťují, mohli bavit velice dlouho. Historie slovanských národů i jejich jazyků je vaší druhou doménou. Razíte ideu, že my ve střední a jihovýchodní Evropě bychom si mohli všichni mnohem lépe rozumět a nepotřebujeme k tomu dnes univerzální angličtinu, ale ani dříve vnucovanou ruštinu.

Angličtinu samozřejmě znám a používám, ale musíme si přiznat, že podle OECD a Eurostatu má v našich zemích znalost angličtiny na potřebné úrovni jen okolo 15 procent populace, a to je málo. Ani ruština není řešení. Bez ohledu na politiku platí, že ruština je od ostatních slovanských jazyků dosti vzdálená, neleží v pomyslném slovanském středu, a proto se i rusky musíme dlouho učit, abychom dostatečně rozuměli. Ani Rusové nám ostatním Slovanům sami od sebe nerozumí, jako si my Češi rozumíme se Slováky i některými dalšími. Kdybychom ale využívali mezislovanštinu, která je slovníkem i gramatikou vyváženou syntézou všech slovanských jazyků, potom bychom si rozuměli bez potřeby velkého učení.

Co je to za řeč? Víte o tom, že jste jejím spoluautorem až odnédávna, přestože jsem tou řečí už slyšela mluvit řadu lidí, a to ve filmu Nabarvené ptáče. Ale to jsem ji považovala za nějaký místní dialekt neurčitého snad rusko-polského pomezí.

Mežuslovjanský jazyk (Interslavic language) nevznikl pro tento účel, ale v tom filmu našel výborné uplatnění. Různými jazyky se zabývám už dlouho. Už před filmem jsem na jazyku nějakou dobu pracoval, a v roce 2010 jsem vydal první knihu. Na internetu jsem našel mezinárodní komunitu, která se zabývala umělými jazyky, a zjistil jsem, že dělají podobnou slovanskou univerzální řeč jako já. Postupně jsme výsledky dali dohromady, a vznikla mezislovanština, ve které jsou zastoupena slova i gramatika všech slovanských jazyků.

Jak je na tom tedy mezislovanština a je šance ji využít? Co pro to děláte?

Komenský do tříd!

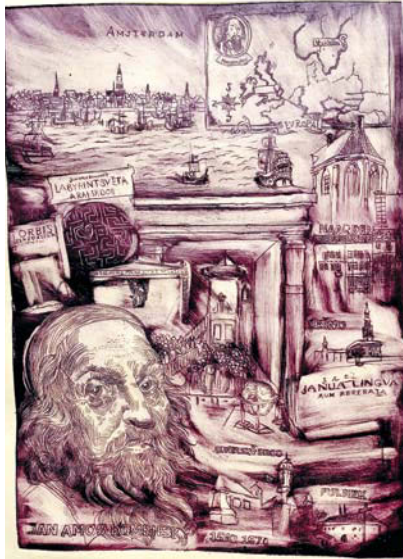
Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského (NPMK) je koordinátorem Národních oslav J. A. Komenského. Tento tříletý cyklus je orámován dvojicí jeho významných výročí, a to 350. výročí úmrtí v roce 2020 a 430. výročí jeho narození v roce 2022.

Jednou ze stěžejních činností oslav je soutěžní kampaň – „Komenský do tříd!“. Cílem soutěže je aktivovat a zapojit žáky a studenty základních, středních i uměleckých škol, ale i českých škol v zahraničí do Národních oslav výročí J. A. Komenského, aby formou portrétní výtvarné zpřítomnili osobnost J. A. Komenského ve svých třídách, a připomněli si tak jeho odkaz pro 21. století.

Účastnit se mohou kolektivy tříd i jednotlivci nad 15 let. Samotnou práci poté třídní učitel zdokumentuje a fotografií či video vytvořeného projektu zašle na e-mailovou adresu komenskydotrid@npmk.cz. V době distanční výuky mohou žáci a studenti tvořit i doma a následně poslat své dílo svému učiteli.

Zaslané projekty jsou zveřejňované na facebookové stránce „Komenský do tříd!“. Odborná komise jmenovaná ředitelkou NPMK každý měsíc vybere vítězné projekty a své hodnocení zveřejní.

Inspirací pro žáky/studenty může být

ZŠ Opava, Šrámkova 4, 8. A, technika suchá jehla - grafika, Robert Hopjan

speciálně vytvořený spot nebo plakát Národních oslav zveřejněný na webu www.comenius350.cz, který speciálně slouží tomuto tříletému projektu.

Na této webově stránce jsou rovněž k dispozici i kompletní podmínky soutěžní kampaně „Komenský do tříd!“.

RŠ

Tísňová péče ŽIVOTa 90 pomáhá s péčí o vaše blízké

Nepřetržitou hlasovou komunikaci a pomoc v případě náhlého zhoršení jejich zdravotního stavu nabízí klientům tísňová péče ŽIVOTa 90.

Péče o stárnoucího rodiče či jinou blízkou osobu patří mezi náročná témata, která se týkají nebo budou týkat asi každého z nás. Naštěstí existují sociální služby, které s péčí dokáží pomoci. Jednou z nich je služba Tísňové péče ŽIVOTa 90. Tato služba je určena všem lidem, kteří chtějí i v pokročilém věku žít ve svém domácím prostředí a cítit se tam v bezpečí. Služba Tísňové péče nabízí klientům díky speciálnímu zařízení nepřetržitou hlasovou komunikaci a pomoc v případě náhlého zhoršení jejich zdravotního stavu nebo při jiné krizové situaci (například když upadnou a nedokáží sami vstát nebo když se při pádu zraní). Službu mohou využít i lidé se zdravotním postižením.

O nouzové situaci se dispečink služby Tísňové péče dozví prostřednictvím tlačítka, které má klient neustále u sebe, nebo prostřednictvím čidla umístěného u klientově domácnosti. Pokud čidlo dlouho nezaznamená pohyb, samo upozorní dispečink. Dispečer si poté s klientem spojí, aby zmapoval situaci. Pokud se nedaří navázat kontakt, zprostředkují pomoc blízkých nebo složek záchranného systému. Pra-

covníci dispečinku zůstávají s klientem ve spojení až do vyřešení krizové situace a aktivně reagují na případné změny či nečekané překážky.

Tísňová péče ŽIVOTa 90 nabízí i doplňkovou venkovní variantu služby, určenou především aktivním klientům. Speciální karta s tlačítkem je v tomto případě doplněná o GPS.

Součástí obou variant služby je i možnost pravidelného kontaktu, kdy pracovníci služby klientovi zavolají, zeptají se, jestli něco nepotřebuje a jak se mu daří. Díky zařazení tísňové péče do Zákona o sociálních službách, o níž se zasloužil i ŽIVOT 90, lze tuto službu hradit z příspěvku na péči.

www.tisnovapece.cz

Musíme tam všichni...

Praha je město zelené. Možná se vám to nezdá, ale když se kouknete na ortofoto mapu města, uvidíte spoustu zeleně. Jak té souvislé v podobě parků, tak té drobné, ve vnitroblocích.

Ale uznávám, že časem si člověk místa na procházky ve svém okolí už trochu ochodí. A chtěl by někam do přírody, ale na výlet na Kokořínsko není čas. Pak vám dám jeden tip. Vydejte se na procházku na hřbitov!

Hu, to je morbidní myšlenka, prolétne vám možná hlavou. Ne tak úplně. Totiž, většina pražských hřbitovů má krásné vzrostlé stromy. Je to vlastně jakási stromovka. A na rozdíl od normálních parků

EKORUBRIKA

Martin Mach Ondřej / Ekolist.cz

Právní poradna spotřebitelského časopisu dTest:

OTÁZKA: Zakoupil jsem přes internet televizor, ale po třech hodinách přestal fungovat. Kdo bude platit poštovné za vrácení zboží prodejci? Jedná se o balík vážící 35 kilogramů a zboží je vadné.

ODPOVĚD: Nejlepší bude televizor reklamovat. V takovém případě máte nárok na uhrazení nákladů spojených s reklamací. To znamená, že vám prodejce bude muset proplatit poštovné. Platí to ovšem v případě, že vaši reklamaci uzná. Další možností je využít právo na odstoupení od smlouvy do 14 dnů. Zde byste ovšem náklady na vrácení věci museli platit vy sám.

OTÁZKA: Otec kupoval chladničku na chalupu. Chtěl si ji nechat doručit v sobotu, ale objednávkový formulář mu automaticky odejmul možnost odevzdat starý spotřebič. Rád bych se zeptal, jak je to se

zpětným odebráním starých spotřebičů? Myslím jsem, že jde o povinnost prodejce.

ODPOVĚD: Podle zákona o odpadech je prodejce elektrozařízení určených k použití v domácnostech povinen zajistit, aby mohl spotřebitel při nákupu nového elektrozařízení bezplatně odevzdat své stávající, a to v místě prodeje nebo dodávky nového spotřebiče. Vzhledem k tomu, že jde o zákonnou povinnost, nemůže si za to prodejce účtovat poplatek. Tato povinnost se vztahuje také na e-shopy a není omezena pouze na pracovní dny. Doporučujeme vám trvat na bezplatném zpětném odběru starého elektrospotřebiče.

Kontaktovat můžete i poradenskou linku časopisu dTest – tel.: 299 149 009

První ročník festivalu Týden Akademie věd ČR

Zajímají vás novinky ze světa vědy? Zavítejte na právě probíhající první ročník festivalu Týden Akademie věd ČR, dříve známý jako Týden vědy a techniky AV ČR. Přednášky, workshopy, promítání filmů a výstavy jsou pro vás od 1. do 7. listopadu připraveny po celé republice!

S novým názvem přichází i nový koncept – festival nezastřeší jedno hlavní téma, ale věda a výzkum se zde představí ve všech svých aktuálních podobách. Kromě bohatého programu na pracovištích Akademie věd ČR se také v budově na Národní třídě v Praze konají tři výstavy.

Přednášku o procesu chemického odvlhčení zdíva zde bude mít například generální partner celého festivalu, společnost TRUMF sanace s. r. o. nebo hlavní partner akce, společnost ČEPRO, a. s. V jejich přednášce se detailně probere zavádění automatizace a digitalizace vzhledem k novým IT postupům. Veškerý program je tradičně dostupný zdarma, na některé aktivity je však třeba udělat si rezervaci. Všechny informace a kompletní festivalový program najdete na www.tydenavcr.cz.

Oslavte českou vědu na festivalu Týden Akademie věd ČR!

Gramatika je asi hotová, slovník má zatím asi čtyřicet tisíc slov a stále roste. Jazyk už má několik tisíc uživatelů, kteří v mezislovanštině komunikují, vedou videohovory, skládají písně. Podívejte se například na YouTube nebo Discord, TikTok či Facebook, kolik toho je a nejsou tam zdaleka jen rodilí Slované! Mezislovanština by mohla hodně pomáhat například v turistice a kultuře, mohli by takto mluvit průvodci, mohly by v ní být popisy exponátů v muzeích a galeriích. Zdaleka ne každý turista je schopen všemu dobře porozumět v angličtině. Nemyslím, že by se náš jazyk museli naučit všichni, pouze by stačilo, aby ho ovládali tvůrci textů a průvodci. Všechny ostatních miliony slovansky mluvících lidí by jazyk jen využívalo a rozumělo by. Na toto téma se už konaly dvě mezinárodní konference, v roce 2018 a 2019 a v Záhřebu se už mezislovanština vyučuje, z čehož mám velkou radost.

A film Nabarvené ptáče Václava Marhoula, jak to bylo s ním?

Před filmem jsme se neznali. V roce 2012 mi pan režisér zatelefonoval, protože na internetu našel informaci o jazyku a kontakt na mě. Nechtěl ve svém filmu použít žádnou konkrétní řeč ani přesně určit zem, kde se děj odehrává, aby věrně zachoval duch knižní předlohy. Začala skvělá spolupráce, pan režisér je velký profesionál a perfekcionista. V mezislovanštině mluví nejen hlavní filmové postavy od dětí přes chudé venkovany nejrůznějších řemesel až po úředníky a duchovní. Bylo také vyrobeno mnoho různých kulís a také noviny, i když byly vidět jen v krátkém záběru. Mezislovansky mluví početný komparz různých scén. Byla to fantastická zkušenost. Pracoval jsem také v dabingu, protože některé záběry bylo nutné předabovat. Zajímavé bylo sledovat, jak se kdo z mezinárodního týmu k tomu jazyku stavěl. Nejprecizněji k němu přistoupily zahraniční hvězdy včetně těch amerických, zatímco někteří naši si z jazyka spíš dělali legraci a pitvořili mezislovanštinu jako by do sovětské ruštiny, dokud nepochopili, o co doopravdy jde.

Co byste chtěl dodat na závěr?

Obávám se, že oficiální česká kultura rezignovala na slovanství, protože v něm vidí jen nástroj ruské imperiální politiky. Češi se za svoje slovanství stydí a raději pěstují pohádky třeba o Keltech. Mezislovanština by to mohla napravit. V minulosti jsme už podobný projekt mezijazyka měli – byla to staroslověnština Cyrila a Metoděje, kteří jsou spolu s Benediktem z Nursie svatými patrony moderní Evropy.

Martina Fialková

87. koncert na schodech

Koncert kapely “Ve čtvrtek v pět” bude ve středu 10. listopadu v šest na závěr dne otevřených dveří školy.

Vyšší odborná škola uměleckoprůmyslová a Střední uměleckoprůmyslová škola
Praha 3, Žižkovo náměstí 1300/1
uvádí 87. koncert na schodech

1921 2021

**Ve
čtvrtek v
v pet**

hlavní schodiště školy, **středa 10.** listopadu 2021 od **18** hodin

Vyšší odborná škola uměleckoprůmyslová a Střední uměleckoprůmyslová škola Praha 3, Žižkovo náměstí 1300/1, www.sups.cz

listopad POŘADY PRO SENIORY

Ztážená historie Prahy – vycházky Vlastivědného kroužku, **sraz vždy ve 12.30**

6. 11. Přebývání věhlasníků blíže Bredovské ulice – sraz v Opletalově ulici před vchodem do ČTK

20. 11. Proud upomínek k radnímu a sousednímu domu – sraz na Malostranském náměstí u Malostranské besedy

27. 11. V souběhu tří ulic zdobné a čtýrdmí – sraz u Vyšší dívčí školy ve Vodičkově ulici

KONTEJNERY NA PRAZE 1

Velkokapacitní kontejnery budou přistaveny od 14.00 do 18.00, ukládání bude koordinovat obsluha.

pátek 5. 11. Ostrovni ulice u ZŠ naproti č. 12
úterý 9. 11. horní Malostranské náměstí
pátek 12. 11. Haštalská u č. 2
úterý 23. 11. Barviřská (křižovatka Petřské nám. x Lodecká)
pátek 26. 11. U Dobřenských před křižovatkou s Betlémskou

(zdroj OÚ MČ Praha 1)

Vycházky a on-line přednášky Pražské vlastivědy v listopadu

Prague City Tourism, Arbesovo nám. 70/4 / Praha 5 / 150 00; tel.: 221 714 161, 221 714 861, 221 714 714, vlastiveda@prague.eu; www.prazskevychazky.cz. Vycházky označené hvězdičkou* mají omezený počet účastníků, předprodej na: eshop.prague.eu v sekci Vlastivědné vycházky nebo v Turistických informačních centrech Prague City Tourism. E-learningové přednášky je možné zakoupit v eshopu Prague City Tourism v sekci „Vlastivědné vycházky“. Při nákupu je nutné uvést jméno a příjmení osoby, která se bude online přednášky přímo účastnit. Zakoupení je možné do 12.00 v den konání akce. Začátky on-line přednášek v 16.00, není-li uvedeno jinak.

▲1. po Jak čist křesťanské umění I. – Svěci a jejich atributy – online přednáška. Cílem přednášky je zodpovědět tyto otázky tak, aby křesťanské umění bylo čitelnější milovníkům památek. (M. G. Zörnerová)

▲3. st Alice Masaryková: nejstarší dcera pana prezidenta – online přednáška. Jak se proměnil její život a do jaké míry ona ovlivnila dění nového Československa. (J. Nováková)

▲4. čt Josef Mánes: národní obrozenec a průkopník moderního umění – online přednáška. Tento rok uplynulo 150 let od úmrtí malíře J. Mánesa. Jaké jsou skutečné hodnoty, které z tohoto malíře učinily ikonu? (M. Švec Sybolová)

6. so Pod Vyšehrad za kubistický domy Josefa Chochola.* Představení autora trojdomu na Rašínově nábřeží. Začátek v 10.00 před budovou Podskalské celnice. (J. Škochová)

Hanspaulka – čtvrť v zahradách I.* Prohlídka viniční usedlosti Fišerka a Špitálka. Začátek v 14.00 na zastávce autobusu č. 131 U Matěje. (S. Micková)

▲7. ne Za svatou Ludmilou do Loděnice.* Vycházka do pravoslavného kláštera sv. Václava a sv. Ludmily a seznámení s významem sv. Ludmily. Začátek v 11.30 na stanici nádraží Loděnice. (V. Trnka)

Břevnovský klášter.* Prohlídka klášterního areálu. Začátek ve 13.00 před kostelem sv. Markéty. (M. Vymazalová)

Vinohradské vily.* Připomínka slavných českých osobností, které si tuto zahradní čtvrť vybýraly za svůj domov. Začátek 14.00 na zastávce tram. č. 10, 16 Orionka. (P. Lešovská)

▲8. po Církevní architektura pražského baroka – online přednáška. Představení barokního slohu a nejvýznamnější sakrální stavby pražského baroka. (Š. Gandalovičová)

▲9. út Pražské průchody a pasáže III.* Pasáže na rozhraní Starého a Nového Města. Ráthova pasáž, nejstarší v Praze, průchozí Slovanský dům, i průchody v uličkách Starého Města. Začátek v 16.00 na Ovocném trhu před vchodem do Pánské pasáže. (P. Lešovská)

▲10. st Kurátorská prohlídka zrcadlového bludiště.* (stejně i 24. 11.) Bludiště na Petříně, původně jako pavilon Klubu českých turistů na pražské Jubilejní zemské výstavě 1891. Začátek v 16.00 před vstupem. (K. Kučera)

▲11. čt Jan Kotěra: zakladatel české moderní architektury – online přednáška. V letošním roce uplyne 150 let od narození jednoho z největších českých architektů. Přednáška připomene jeho stavby. (S. Micková)

▲13. so Za historií Uhřetíněvsi.* Významné památky spojené s historií města i zaniklou židovskou komunitou. Začátek v 10.00 na Novém náměstí v Uhřetíněvi před budovou městského úřadu. (M. Hátleová)

▲14. ne Když se řekne pražské Nusle.*

Ostrčilovo náměstí v Nuselském údolí a Nuselský most, pohled z Vyšehradu (vycházka 14. 11.), zdroj cs.wikipedia.org

Z Ostrčilova náměstí kolem pozoruhodných nuselských domů přes Folimanku, k divadlu Na Fidlovače a náměstí Bratří Synků. Začátek v 10.00 na zastávce tramvaje Ostrčilovo nám. (J. Nováková)

Staré Stodůlky.* Od staré zástavby vesničky Stodůlky obklopené sídlištěm, okolo kostela sv. Jakuba Většího k prameni Prokopského potoka až na Sluneční náměstí. Začátek v 14.00 na stanici autobusu č. 225 Stodůlky. (J. Škochová)

Španělská synagoga.* Návštěva synagogy postavené v maurském stylu. Začátek v 14.00 před vstupem do Židovského muzea, Maise-lova 15, P 1. (Z. Pavlovská)

▲15. po Pražské nevěstince – online přednáška. Procházka starou Prahou do neřestných míst, kde se bavila nejvyšší vybraná společnost. (D. Kratochvílová)

▲18. čt Umělecká výzdoba Národního muzea – online přednáška. Virtuální se představení díla V. Hynaise, V. Brožíka, F. Ženíška, J. Mařáka a B. Schnircha. (M. Š. Sybolová)

▲19. pá Podvečerní procházka Pražským hradem.* Procházka zákoutími hradu. Začátek v 17.00 u sochy T. G. M. na Hradčanském nám. (D. Kratochvílová)

▲20. so Nordic Walking: z Letňan do Čakovic.* Putování severní částí Prahy. Začátek v 10.00 na stanici autobusu č. 201 Toužimská. (M. Hátleová)

Domovní znamení na Starém Městě Pražském II.* Poznávání domovních znamení. Začátek v 14.00 u sochy Karla IV. na Křižovnickém náměstí, P 1. (M. Smrčinová)

▲21. ne Malostranský hřbitov.* Prohlídka kulturní památky. Začátek v 14.00 před vstupem na Malostranský hřbitov z Plzeňské ul. (M. Hátleová)

▲22. po Jak čist křesťanské umění II. – Světlci u nás i v zahraničí – online přednáška. Cílem přednášky je připomenout ikonografii našich světců. (M. G. Zörnerová)

▲23. út České sklo – online přednáška. Seznámení s nejstaršími skleněnými produkty

středověkou a renesanční produkci italskou. Hlavní část bude věnována českému baroknímu sklu. (Š. Gandalovičová)

▲24. st Kurátorská prohlídka zrcadlového bludiště.* (viz 10. 11.) Začátek v 15.30 před vstupem.

Za Mozartem na Malou Stranu.* Letos uplyne 230 let od úmrtí W. A. Mozarta. Procházka Malou Stranou. Začátek v 16.00 na Strahovském nádvoří před bazilikou Nanebevzetí Panny Marie. (D. Kratochvílová)

▲25. čt Slavná pražská kina.* Svět pražských biografů. Začátek v 16.00 před domem U Modré šitky v Karlově ul. 20, P 1. (P. Lešovská)

▲27. so Kostel Nanebevzetí P. Marie a sv. Karla Velikého na Karlově.* Kostel zažil období slávy i doby úpadku, nic ho však nedokázalo vyvrátit z kořenů. Začátek v 11.00 před vstupem do kostela. (A. Škrlandová)

Za moderní architekturu do Karlína.* Moderními budovami se zde prezentují současní špičkoví architekti. Začátek ve 14.00 u výstupu ze stanice metra B Křižkova. (P. Bartásková)

Staroměstskou radnici křížem krážem.* Večerní prohlídka reprezentačních síní i běžné nepřístupných místností. Začátek v 19.00 před hlavními vraty Staroměstské radnice. (A. Baloun)

▲28. ne Jak bydlely střední vrstvy za I. republiky aneb ve Strašnicích nestráší.* Masarykova kolonie, společný projekt J. Gočára a P. Janáka, Kolonie svobody od F. A. Liby. Začátek v 10.00 na zastávce tram. č. 7, 19, 22 Průběžná, ve směru do Strašnic. (S. Micková)

▲29. po Herbert Masaryk: malíř z rodu Masaryků – online přednáška. Malíř H. Masaryk si zasloužil pozornost nejen proto, že pochází z prezidentské rodiny. (J. Nováková)

▲30. út František Josef I. rakouský císař a nekorunovaný český král - online přednáška. Osobnost nejdelé vládnoucího habsburského monarchy se stala symbolem 19. století. (J. Nováková)

KOMORNÍ KINO		Národní třída 28, Praha 1 221 105 225. Pokladna otevřívá vždy 1 hodinu před začátkem prvního představení. www.evald.cz
1. BIO SENIOR Atlas ptáků	14.00	
1. Miluji svého robora. <i>premiéra</i>	16.00	
1. Zátopek	18.00	
1. Paralelní matky <i>premiéra</i>	20.30	
2. BIO SENIOR Jediné Tereza	14.00	
2. Atlas ptáků	16.00	
2. Kurz manželské touhy	18.00	
2. Duna	20.00	
3. BIO SENIOR Zátopek	14.00	
3. Kurz manželské touhy	16.30	
3. Milan Kundera: Od Žertu k Bezvýznamnosti	18.30	
3. Paralelní matky	20.30	

Další program na: www.evald.cz

Kino Atlas	
Sokolovská 1, Praha 8, www.kinoatlas.cz , 222 312 737	
Malý sál	
1. Poslední souboj	17.30
1. Halloween zabíjí	20.30
2. BIO SENIOR Zátopek	15.30
2. Milan Kundera: Od Žertu k Bezvýznamnosti	18.00
2. Paralelní matky	20.00
3. BIO JUNIOR Myši patří do nebe	15.30
3. Není čas zemřít	17.30
3. Duna	20.30
Velký sál	
1., 3. Kurz manželské touhy	18.00
1. Duna	20.00
2. Duna	17.30
2. Kurz manželské touhy	18.00
3. BIO SENIOR Zbožňovaný	15.00
Další program na: www.kinoatlas.cz	

STUDIO CITADELA	
BOHNIČKÁ DIVADELNÍ SPOLEČNOST	
Klimentská 16, Praha 1, studio a catfagalerie: 602 463 664, facebook.com/studiocitadela, facebook.com/bohnickadivadelni, www.studiocitadela.cz	
BOHNIČKÁ DIVADELNÍ SPOLEČNOST:	
6. Diwali	18.00
V rámci indického kulturního večera Kongresový palác 5. května, P 4	
20. Noc divadel	18.00 - 22.00
Bohnická divadelní společnost, prezentace ateliérů Studia Citadela	
23., 24. Rozladěné držky konečně pražská premiéra	20.00
25. Rozladěné držky Zbrusu Nová Show	20.00
Performerky R. Havelková a A. Hessová	
STUDIO CITADELA DĚTEM:	
7. O holičkách, která zlobila	15.00
Divadlo Kasperle, KC Jasoň, P 4	
14. Princezna na hrášku	16.00
Divadlo Anči a Fančí, Studio Citadela	
27. Dvě pověsti české aneb o věrném Šemíkovi a statečném Bivojovi	15.00
Divadlo Anči a Fančí, KC Kaštan, P 6	
PRAVIDELNÉ KURZY A DÍLNY	
606 952 175, produkce@studiocitadela.cz,	
Divadelné taneční kroužek	PO 17.00
Jemná hatha jóga s P. Špindlerovou	PO 18.30
Taneční ateliér, klasický indický tanec kathak	ST 18.30
Bohnická divadelní společnost	ČT 17.30
602 463 664	
Za podporu děkujeme: HL město Praha, Ministerstvo kultury ČR, Státní fond kultury ČR, Městská část Praha 1, Creative Europe – EACEA.	

DIVADLO	
MINARET	
Reduta Národní 20, Praha 1, www.divadlominaret.cz , 732 575 666, info@divadlominaret.cz Činnost souboru je podporována hl. m. Prahou a Prahou 1.	
3. O Rusalce	9.00, 10.30
4. Démoni současnosti pro mládež	9.00, 10.30
5. O Rusalce	9.00, 10.30
7. Myšáci jsou rošťáci!	15.00
8. Myšáci jsou rošťáci!	9.00, 10.30
9. Duhový hrad	9.00, 10.30
14. Strašidla v Čechách	15.00
15. Strašidla v Čechách	9.00, 10.30
21. Stvoření světa	15.00
22. Stvoření světa	9.00, 10.30
23. Skřítky v údolí	9.00, 10.30
24. Démoni současnosti pro mládež	9.00, 10.30
28. Putování do Betléma	15.00
29. Putování do Betléma	9.00, 10.30
30. Putování do Betléma	9.00, 10.30
Herecké kurzy pro děti a mládež ve věku 10 až 18 let na Praze 1. Základní herecká příprava (pod vedením herce a režiséra Ludka Jirky) je zakončena závěrečným představením. Kurzy začínají od října každou středu od 16 do 18 hodin. Informace na tel.: 732 575 666.	

Městská knihovna v Praze	
KINO MĚSTSKÉ KNIHOVNY V PRAZE	
Projektce označené FK promítáme v rámci Filmového klubu MKP. Vstup pouze s platnou kartou FK. Cena karty 50 Kč, platí do 31. 12. 2021, v prodeji v pokladně MKP.	
Začátky představení v 19.00, není-li uvedeno jinak.	
1. Atlas ptáků. (80 Kč)	
2. FK: Zátopek (60 Kč)	16.00
3. – FK: Jan Werich: Když už člověk jednou je... (80 Kč)	
2. FK: 3.KinoFest 8. ročník mezinárodního festivalu středoevropského filmu	
8. Bílá na bílo (80 Kč)	
15. Botticelli – Florence a Medicejští (100 Kč)	17.00
16. Věčný Jožo aneb Jak jsem potkal hvězdu (90 Kč)	
16. FK: Jediné Tereza (60 Kč)	16.00
16. FK: Rozhněvaný muž (80 Kč)	
22. Pompeje – město hříchu (100 Kč)	17.00
22. Rekonstrukce okupace (100 Kč)	
23. FK: Nejlepší léta (60 Kč)	16.00
23. FK: Rytíři spravedlnosti (80 Kč)	
26. Strom života (100/70 Kč)	
29. Quo vadis, Aida? (100 Kč)	
30. FK: Karel (60 Kč)	16.00
30. FK: Kryštof (80 Kč)	
KONCERTY A DIVADLO	
10. Bratři Ebenové (520 Kč)	19.30
24. Hradištan & Jiří Pavlica (450 Kč)	19.30
27. Cesta do Vánoc předpremiéra / loutkové divadlo v Sále Zateřák (240 / 100 Kč)	14.00
28. Cesta do Vánoc premiéra / loutkové divadlo v Sále Zateřák (240 / 100 Kč)	14.00, 17.00
28. Charitativní festival Dobrobrání 1. ročník, benefiční koncert Ondřeje Havelky a Melody Makers (590 Kč)	19.30
29. Nerez & Lucia (390 Kč)	19.30

DIVADLO U VALŠŮ	
SCÉNA ŽIVOTŮ 9C Karoliny Světlé 18, Praha 1 www.divadlovalsu.cz pokladna@zivot90.cz 222 333 999, Provozje ŽVOT90, z. ú.	
2. Polib tetičku aneb Nikdo není bez chyby	19.00
3. Herečka veřejná generálka	11.00
3. Slavné melodie z české národní opery – B. Smetana: Prodaná nevěsta	
4. Herečka premiéra	19.00
7. Mezipatra host	18.00
Talkshow: Rodina za hranic genderu	
9. Mezipatra host	18.00
Panelová diskuze: Pozdím queer života	
10. Réza a Mili	
11. Jak se hlídá duše – Ohlédnutí v čase František Novotný, Bohuslav Lukavec, Karel Kekeší	
12. Post Bellum z. ú. host Závěrečné vystoupení divadelně-hudební dílny pod vedením R. Ahmedové a Tamary Pomorňákové	
15. Dámská šatna	
16. Okolo100lálala Ta slova říkej třikrát	16.00
22. Herečka	
24. Legendy opery Luděk Vele	
26. Drahá Mathilda	
29. Hana Strejčková: Tři židle host / zadáno	13.00
30. Vizionář – Jindřich Waldes host	
30. Legendy českého jeviště – Dana Medřická pro Klub mladého diváka	18.00
Začátky představení v 16.00, není-li uvedeno jinak.	

DIVADLO ORFEUS	
Pízeňská 76, Praha 5 604 909 517, divadlo@orfeus.cz www.orfeus.cz	
2. Kravinec uprostřed cesty	
4. Jako šiml odpouštíme...	
7. Fousatý případ Valeriána Draka	
9. Neocakejvíte přiliš mnoho	
11. Kůže a nebe	
14. Haló, Jácíku! v Divadle Troniček	16.00
16. Podzemí umění K výročí 17. listopadu	
18. Strejček koňská noha	
23. Kouzelná noc	
25. Zpovědi a odposlechy	
28. Hluboko v lese v Divadle Troniček	16.00
30. Kravinec uprostřed cesty	
Začátky představení v 19.00, není-li uvedeno jinak.	
Divadlo i divadelní kavárna je pro diváky otevřeno od 18.00.	

Anenské náměstí 5, Praha 1 www.nazabradli.cz, 222 868 868 pokladna@nazabradli.cz	
Zábřeh	
1. Požitkáři	
2. Ahoj vesmíre! v Planetáriu Praha	
3. Požitkáři	
4. Anamnéza	
5. Korespondence V+W	
9. Podivuhodný případ pana Holmese	
10. Europa	
12. Anamnéza	
16. Velvet Havel	
16. Velvet Havel angl. titulky	
17. Velvet Havel demiéra / angl. titulky	
18. Macbeth – Too Much Blood CZ titulky	
19. Tajný agent	
20. Anžamž – Noc divadel	
22. Anamnéza demiéra	
23. Ahoj vesmíre! v Planetáriu Praha	
24. Kyjem po kebuli demiéra	
29. Ahoj vesmíre! v Planetáriu Praha	
30. Korespondence V+W angl. titulky	
Začátky představení v19.00, není-li uvedeno jinak.	

DIVADLO V CELETNÉ

Celetná 17, Praha 1,
www.divadloceletne.cz, 222 326 843, 608 327 107,
rezervace@divadlovoceletne.cz

KAŠPAR	
1. Dámská čtyřhra	
2. Dámská čtyřhra	
3. Protokol	
4. Protokol	
5. FC Rudy lev	15.00
6. Jonáš a tingl-tangl	19.30
Terminus	
8. Macbeth	10.30
9. Macbeth	10.30
11. Snímek 51	10.30
13. Terasa	12.00, 19.30
14. Jonáš a tingl-tangl	15.00
Cyrano	19.30
17. Tancovačka	20.00
18. Protokol	
19. Protokol	
20. Mikulášovy patálie	14.00
Osířelý západ	19.30
21. Mikulášovy patálie	14.00
25. Srpen v zemi indiánů	
26. Mrzák inishimaanský	
27. O polibném drakovi	15.00
Mikulášovy patálie	
28. Mikulášovy patálie	10.30
Terasa	19.30
29. Terasa	

Kašpar / KLUBOVNA	
1. Kráska z Leenane	
2. Kráska z Leenane	
3. Dva špinavci	
4. Dva špinavci	
5. Kráska z Leenane	
8. Audience	
9. Audience	
10. Lebka z Connemary	
11. Lebka z Connemary	
12. Vincenc	
13. Vincenc	
16. Politika správcovy	
16. Kráska z Leenane	
18. Helverova noc	
20. Iluze	
21. Iluze	
22. Vernisáž	
23. Kylice	
24. Kylice	
25. Slovácko sa nesúdi	
26. Lebka z Connemary	
28. Vincenc	
29. Politika správcovy	
30. Politika správcovy	
Kašpar / KOCHANKY	
5. Lebka z Connemary	
6. Lebka z Connemary	
7. O polibném drakovi	13.00, 15.00
DIVADLO VERZE	
7. Úča musí prýc	16.00
Tři verze života	20.00
10. Koncert kapely Dafne	20.00
12. Lež	
21. Jméno	
30. Pravý západ premiéra	
LOUTKY V CELETNÉ	
14. Kolotoč pohádek Divadlo Já to jsem	10.30
20. Prostě zába Divadlo u staré herečky	10.30
21. Příběh malé Lupitiny González Loutky bez hranic	10.30
27. Setkání s Betlémem Divadlo Viti Marčika	10.30

ŠÁRKA VACULÍKOVÁ	
15. Milena má problém	
ZÁPADOČESKÉ DIVADLO V CHEBU	
16. Ramses II.	
DIVADLO PETRA BEZRUČE - OSTRAVA	
22. Skořápka	
23. Skořápka	
ČINOHERNÍ STUDIO USTÍ NAD LABEM	
24. My děti ze stanice ZOO	

Festa academica 2021

Letos se bude konat již desátý ročník festivalu Festa academica. Jedná se o festival student-ského umění spojovaný s oslavami 17. listopadu a Mezinárodního dne studentstva. Festival pořádá Unie českých pěveckých sborů, ve spolupráci s Gymnáziem Jana Keplera v Praze, Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze a Studentskou komorou Rady vysokých škol. Informace na www.festaacademica.cz.

Symposionové Ne/Rádění – Koncert studentských kapel v rámci Symposion 2021

14. 11., 18.00 • Kulturní centrum Klubovna, Gen. Píky, Praha 6
Účinkující: Beat Busters, Squared Circles, Voyage, The Quarantines, Nototeda

Zrcadlo přátelství – zahajovací koncert

14. 11., 19.00 • Sál Martinů HAMU
Účinkující: Orchestr VŠCHT Praha, Vocalissimo GJK, Praha

Art Day – workshop a happening

15. 11., 10.00 • Gymnázium Jana Keplera
Účinkující: Johnny Capler

Studenti sametu – slavnostní koncert k Mezinárodnímu dni studentstva

festa academica

16. 11., 19.00 • Palác Žofín

Účinkující: Ateneo Olomouc, Český akademický sbor Brno, Komorní ženský sbor PedF UK v Praze, Komorní orchestr VŠCHT Praha, Pilsen brass kvartet
V rámci koncertu bude předána Cena Jana Opletala. Koncert bude živě přenášen.

Studentská bohoslužba – mše svatá se zpívanými vstupy

17. 11., 17.00 • Kostel sv. Voršily na Národní třídě
Účinkující: Spojené festivalové sbory

Akce probíhá za podpory Ministerstva kultury České republiky, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Magistrátu hlavního města Prahy, Nadace Český hudební fond, Nadace Františka Augustina Urbánka, Nadace Život umělce a OSA, Prahy 1.

TIP NA CD

Antonín Dvořák takřka neznámý Tomáš Víšek – klavír

Může se zdát, že hudební odkaz doma i ve světě nejhranějšího českého hudebního veličana je za 117 let od jeho smrti již dostatečně probádán. A to všemi směry, i pokud jde o jeho skladby pro klavír. Dvořákovy kompletní klavírní dílo bylo nahráno nejméně již čtyřikrát – na vinylové desky i na CD. Přesto však několik skladeb či jejich částí doposud na žádném zvukovém nosiči nevyšlo, z nejrůznějších důvodů. A právě tyto neznámé skladby si můžeme zcela poprvé ze záznamu poslechnout, a to v podání předního českého pianisty Tomáše Víška. Jeho nová nahrávka k letošnímu 180. výročí narození Antonína Dvořáka vznikla za podpory britské Dvořákovy společnosti pro českou a slovenskou hudbu. A je to počin nejen chvályhodný, ale i velmi zajímavý.

Na CD se ocitlo hned 18 skladeb, motivů či skic. Okolností jejich vzniku a důvody, proč doposud unikaly zachycení na desku či CD, objasňuje v bookletu sám interpret

Zvláštním paradoxem je, že se na CD ocitají hned čtyři skladby nesoucí název či označení polka. Dvě jsou z úplných skladatelských začátků, jedna naopak jeho poslední skladbou pro klavír. Tímto tancem se ve svém díle, jak známo, poněkud zabýval Bedřich Smetana, sám tanečník a milovník polky, zatímco doménou Antonína Dvořáka byly později naopak valčíky. Najdeme tu i půvabnou, snad neprávem Dvořákem z výběru jeho známých klavírních Silhouet vyřazenou, s číslem VII. Zajímavým dokladem doby je i klavírní Směs z opery Král a uhlíř nebo skica k původní verzi jeho slavné Humoresky. Raritou je také Dvořákovův pokus o novou americkou hymnu, o kterou byl žádán. I o každé další skladbě lze napsat něco zajímavého, lepší však je si CD poslechnout. Není zdaleka jen doplněním dosud bílých míst ve Dvořákově odkazu. Vydala Arcodiva

Martina Fialková

PLACENÁ INZERCE

MALOSTRANSKÉ KOMORNÍ SLAVNOSTI 2021

19. ročník mezinárodního hudebního festivalu v rámci Českých kulturních slavností

pod záštitou Ministerstva kultury a Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice při Senátu Parlamentu ČR pořádá Česká kultura, z. s

Valdštejnský palác, Valdštejnské nám. 1. Praha 1 – Hlavní sál, začátky v 19.30

14. 11. Pocta Janu Heřmanovi (1886–1946). Viviana Sofronicky – klavířový klavír

28. 11. Pocta Českému triu. Pardubická komorní filharmonie, dirigent: Marek Prášil, Smetanovo trio

Na všechny koncerty **vstup VOLNÝ**.
Nutná rezervace na: cech@ceskakultura-os.cz

www.ceskekulturnislavnosti.cz

Generální partner **ČEPS** Hlavní partner **PRE** Partneri **PRIVAT BANK** **PRÁVNÍK PRAHA** **Státní fond kultury ČR**

Pohled za zrcadlo Fridy Kahlo

Fotografie ze sbírky mexické umělkyně

V domě U Kamenného zvonu na Staroměstském náměstí se až do 16. ledna můžeme ponořit do jiného světa. První polovina minulého století v Mexiku a barevný svět Fridy Kahlo, patrně nejznámější mexické umělkyně, na černobílých fotografiích z jejího archivu. Výjimečná příležitost nahlédnout do života stále poněkud tajuplné, a přitom tak výrazné představitelky latino-amerického umění, její rodiny, přátel i celé mexické společnosti oné doby.

Frida Kahlo (1907–1954) měla k fotografii vždy blízko, její otec i dědeček byli profesionálními fotografi. Mnohdy se sama konkrétními fotografiemi nechávala inspirovat i ve své tvorbě, především však fotografie shromažďovala a s velkou péčí opatrovala. Vlastnila velkou sbírku daguerrotypií a pohlednic z 19. století. Na dalších tisících snímků jejího archivu jsou pak zachyceni přátelé, členové rodiny, mexická krajina, ale i v té době aktuální sociální témata Mexika, ale i USA či Ruska. Není tajemstvím dlouhodobé levicové zaměření umělkyně, i politická orientace jí samé a jejího manžela, rovněž proslulého malíře Diego River. Fotografie Fridu provázela celým – mnohdy trpkým, mnohdy bouřlivým, pak i kvůli jejímu vážnému zranění a mnoha operacím bolestivým životem. S fotografiemi žila, byl jejím spojením se světem v dlouhých dnech a měsících na lůžku. Mnohdy je vystřihovala, psala do nich různé dedikace, staly se součástí její intimity.

Pražská výstava je výsledkem spolupráce Galerie hlavního města Prahy s portugalskou agenturou Terra Esplendida a další zastávkou po světových galeriích, kde již zaujala statisíce návštěvníků. Výběr 241 fotografií z archivu Fridy Kahlo je rozčleněn do šesti tematických kapitol z různých období Fridina pozoruhodného života. Základní informace na vstupních panelech jsou podložené symbolicky rudou barvou, barvou Fridiny krve, ale i revoluce, a zároveň barvou, kterou Mexiko miluje. Další Fridinou barvou je sytá modř domu, kde Frida žila, nejprve s rodiči a později i s manželem Diegem, a který je dnes muzeem shromažďujícím její odkaz. V Modrém domě jsou vystaveny její osobní věci, toalety, dopisy, také některé obrazy, a velkou část expozice zabírají právě fotografie. Fridin archiv byl na přání jejího muže odtajněn až po 50 letech, proto se s ním světová veřejnost setkává teprve od nedávna.

Výstava seznamuje se základními životními údaji malířky, přičemž první série fotografií mapuje její rodinu. Otce s německými kořeny v Evropě, který ji naučil čtít vědu

Frida maluje portrét svého otce (Gisèle Freund, 1951, © Muzeum Fridy Kahlo)

i umění, a také fotografii, a jehož charismatem i zjevem musela být Frida celoživotně uhranutá, jak dosvědčuje množství otcových portrétních fotografií z nejrůznějších období. Poznáváme i matku, hluboce křesťansky založenou mexickou mišenkou. A pak je tu téma „Modrý dům“, který navštěvovalo mnoho přátel, a který byl zároveň dějištěm společenských dramát, ale pro Fridu i milovaným místem pohody. Frida sama se objevuje na mnoha fotografiích, od malíčky zvyklá být modelem, což jí umožňovalo naučit se prožívat sebe samu. Neméně zajímavá je část s názvem „Politika, revoluce a Diego“, zachycující například atmosféru sovětského Ruska během cesty, kterou sem podnikl Fridin muž v roce 1927. „Rozbité tělo“ je název souboru fotografií, kterými výstava přibližuje Fridino fyzické utrpení i vnitřní sílu, kterou mu vzdorovala během dlouhé léčby a po mnoha operacích. Uvozeno citátem: „Nač potřebuji nohy, když mám křídla na létání.“ Objevují se tu i Fridinou nůžkami „zmrzačené“ fotografie dalších osob. Uměleckou a historickou hodnotu zároveň má i poslední oddíl „Lásky a Fotografie“, seznamující diváka s okruhem malíře nejblíže – mužů i žen, často zachycené objektivem vynikajících fotografů, s nimiž se Frida také přátelila. V této sekci najdeme i několik snímků skutečně výjimečné umělecké hodnoty.

Je patrné, že fotografie Fridu Kahlo provázela v dobrém i ve zlém. Její sbírka je proto kromě malířčina vlastního díla dalším klíčem k poznání její složité osobnosti, jakýmsi pohledem za zrcadlo.

Galerie hlavního města Prahy, Dům U Kamenného zvonu, Staroměstské n. 13, denně kromě pondělí 10–20 hodin

Martina Fialková

Hudba bez hranic 2021 16. 11. / 19.30

S harfou a smyčci – Koncert k počtě Arnošta Lustigovi připomínka 10. výročí úmrtí a 95. výročí narození spisovatele

Martinů Strings Prague pod vedením Jaroslava Šonského Hedvika Mousa Bacha – harfa / Corelli, Barber, Smetana, Čajkovskij

Koncert se koná s podporou MČ Prahy 1, Nadace Život umělce, Česko-izraelské smíšené komory a Nadace Arnošta Lustiga

Barokní refektář dominikánů Jilská 5, Praha 1
VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ
Rezervace: tel. 603 930 074 nebo m.fialkova@centrum.cz

KNIHY ZAKOUPÍTE V INTERNETOVÉM KNIHKUPECTVÍ WWW.KOSMAS.CZ

Pavla Horáková SRDCE EVROPY

Nový román držitelky ceny Magnesias Litera nabízí pozoruhodný dialog dvou žen, které dělí více než sto let, ale spojuje je fascinace, kterou obě pociťují tvář v tvář Vídní.

Martin Jonáš FENOMÉN ANGELA MERKELOVÁ

Osobitý pohled dlouholetého berlínského zpravodaje České televize na tuto zásadní osobnost světové politiky a také na proměny, které Německo za její vlády prodělalo.

Marieke Lucas Rijneveld S VEČEREM PŘÍCHÁZÍ TÍSEŇ

Příběh rodiny, které rozvrátí život tragická smrt nejstaršího ze sourozenců. Hlavní hrdinka, dospívající dívka, je bez pomoci rodičů ponechána na pospas vlastním nejistotám.

Zdena Salivarová HONZLOVÁ

Román je neprávem opomíjený klenot české literatury, ve kterém autorka jedinečným způsobem zachytila dobu děsivého komunistického teroru, který znejistil lidské vztahy.

Jordan B. Peterson ŘÁD NENÍ VŠECHNO

Autor bestselleru 12 pravidel pro život nás v nové knize vyzývá k hledání rovnováhy mezi chaosem, který nás ohrožuje nejistotou, a řádem, který zase vede k úbytku zvědavosti.

Juli Zeh VE JMÉNU METODY

Kritikou i čtenáři vyzdvihovalá dystopie, která ukazuje, jakým směrem by se společnost zasažená epidemií mohla vydat, kdyby se lidské zdraví povýšilo na absolutní princip.

NA PÁR ŘÁDCÍCH

NA HRADĚ...

Po stopách sv. Ludmily. V rámci okruhové vstupenky si můžete prohlédnout výstavu věnovanou české kněžně, mučednici, světici a národní patronce, od jejíž smrti v září uplynulo 1100 let. Na panelech se návštěvník dozví nejen o jejím životě, ale i o výtvarném ztvárnění její osoby. Areál Pražského hradu, trvá do konce ledna 2022.

I V PODHRADÍ

Noc divadel. 9. ročník se uskuteční v sobotu 20. 11., letos s podtitulem Fresh Air. Zúčastněná divadla představí mj. české novinky na divadelní scéně, novátorské přístupy či reflexi pandemické situace, která zasáhla živou kulturu. www.nocdivadel.cz
► Vánoční trhy na Staroměstském náměstí se letos uskuteční 27. 11. – 6. 1. 2022. Prodejní domky budou mít otevřeno každý den od 10.00 do 22.00, stánky s občerstvením do 24.00.

NA VÝSTAVU

Vavříny s vůní benzínu. Největší výstavní projekt NTM letošního roku je věnován historii meziválečného čs. automobilového sportu a jeho významu v životě tehdejší společnosti. V instalaci evokující dobové prostředí je k vidění 24 automobilů a více než 70 cen a trofejí z domácích i zahraničních automobilových závodů a soutěží. NTM, trvá do 1. 5. 2022. **► FOMA 100 let.** NTM připravilo při příležitosti stého výročí retrospektivní výstavu mapující historii této ryze české firmy. Z bohaté historie druhů výrobků prezentuje typické ukázky jejich originálního designu v zajímavé stylové konfrontaci, ale také výrobní zařízení (např. stroj k perforaci filmů), laboratorní pomůcky apod. NTM, trvá do 29. 3. 2022.

GALERIE HMP

No Art Today? Výstava ze sbírek GHMP představuje výběr nových děl zakoupených od roku 2017. Instalace je sondou do současné výtvarné scény. Ve druhé části výstavy v Domě fotografie bude představen výběr akčního a konceptuálního umění. Městská knihovna, 2. patro do 30. 1. 2022. Dům fotografie do 27. 2. 2022.

NÁRODNÍ GALERIE

Digitální blízkost. Obrazovka je tím, co držíme nejčastěji v ruce, prvním, po čem často saháme ihned po probuzení. Technologie a intimita, dvě tradičně protikladné oblasti. Do mlžných výškových v post-digitálním světě dává nahlédnout devět současných umělců. Veletržní palác. Trvá do 10. 7. 2022. **► Falza? Falza!** Napodobení děl jsou noční můrou jak pro muzea, tak pro soukromé sběratele. Výstava představuje napodobeniny středověkých obrazů, soch i kreseb, i padělky obrazů známých českých malířů 19. a 20. stol. Šternberský palác. Koná se od 19. 11. do 1. 5. 2022.

NA KONCERT

Klavírní festival Rudolfa Firkušného věnovaný oslavě klavíru a postavě největšího českého klavíristy 20. století zakončí koncertem Arcadi Volodos. Zazní skladby Roberta Schumanna. Rudolfinum – Dvořákova síň. 9. 11. od 19.30.

ZA ROHEM

Záblesky svobody aneb konec 80. let ve fotografiích Miloše Fikejze. Výstava realizovaná ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla představí výjimečné snímky počernického fotografa zachycující atmosféru sametové revoluce a dalších událostí spojených s V. Havlem. Chvalský zámek. Koná se od 27. 11. do 9. 1. 2022. **► Galerie Kotelna slaví.** U příležitosti 15. výročí otevření – v rámci motto „Krásno nutné pro život“ – zahajuje nový projekt bezplatného sdílení uměleckých děl současných výtvarníků z výstav a depozitu. Do 30. 11. 2021 nabízí obrazy Evy Kočí z výstavy „...mezi nebem a zemí...“ www.galeriekotelna.cz

NA VÝLET

Chotkovské loutkové divadlo. V zámecké kapli je nově vybudovaný divadelní pavilon, kde si návštěvník může prohlédnout původní chotkovské malované loutkové divadlo. To sloužilo jako kulisa pro hry, které byly pořádány pro zábavu dětí hraběte Jindřicha Chotka (1802–1864). Společně s dalšími chotkovskými teatráliemi v 70. letech 20. století bylo převezeno z Kačiny do Prahy a stalo se součástí sbírek Divadelního oddělení NM. Nyní se vrátilo zpět na Kačinu. Zámek Kačina. Trvá do 15. 11. www.nzm.cz/kacina

NEBE NAD HLAVOU

Slunce: 22. 11. (03:34h) do Střelce, východ mezi 6:50h a 7:35h, západ mezi 16:37h a 16:02h. **► Merkur** (-0,9mag) počátkem měsíce ráno na V vystřídá ve druhé polovině Mars (+1,6mag). Večer nad JZ nízko Venuše (-4,6mag), výše v první polovině noci jasný Jupiter (-2,4mag) a Saturn (+0,6mag), který vystoupá až nad 20°. Na hranici viditelnosti okem také Uran (+5,6mag), v opozici se Sluncem 5. 11. (01h). **► Měsíc:** nov 4. 11. (22:14h), úplněk 19. 11. (09:57h). Od 8. do 12. 11. večer postupně projde kolem Venuše, Saturnu, Jupitera po dráze ekliptiky. Hvězdu Spica (Panna) navštíví 3. a 30. 11., Antares (Štír) 6. 11., Aldebaran (Býk) 20. 11. Konjunkce: s Polluxem (Blíženci) 24. 11. (6h), s Regulem (Lev) 26. 11. (23h). **► Meteory** patří do rojů Tauridy a Leonidy.

OS, wi